

DREPTUL

LEGIslaTİUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN G. MEITANI G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Starea de asediu de d-l Iuliu Dragomirescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Societatea petroliferă „Astra Română” cu Ministerul public.*

Tribunalul județului Durostor: Hagi Miosac Poladian cu Primăria orașului Silistra.

JURISPRUDENȚA STRAINA. — *Casațiunea franceză.* — *Observațiune de S. R.*

STAREA DE ASEDIU

Starea de asediu în accepțiunea ei juridică este o restricțiune a libertății. Ce este libertatea? Bluntschli a încercat o definiție parafrazând definiția romană ¹⁾: *libertatea juridică consistă în facultatea de a executa propria sa voință în limitele dreptului.* Dar această definiție este găsită neîndestulătoare de către Orlando ²⁾, care stabilește că nu s'ar putea da libertății o noțiune juridică care să'i fie proprie. Este o expresie care stabilește un total de raporturi juridice eterogene, și prin aceasta chiar, imposibil de redus la unitate. Dar subiectul e vast și noi îl evocăm în grabă.

Dacă starea de asediu este o restricțiune a libertăților omului, este evident că din punct de vedere istoric nu găsim această stare decât în timpurile moderne, adică în timpurile libertăților cucerite. Starea de asediu se justifică cu nevoia de a se îngădi

libertățile în anumite momente pentru a se garanta siguranța Statului. Drepturile politice, de libertate, libertatea personală, libertatea proprietății, libertatea conștiinții și a cultului, libertatea gândirii și a presei, libertatea întrunirii și a asociațiunii, libertatea petiționării, nu sunt nelimitate și extraordinare, ci după teoria kantiană a *coesislenței libertăților* ele se îngădesc și se acordează pentru armonia socială.

Dacă libertățile sunt limitate de necesitățile individuale, cu atât mai mult ele s'ar cuveni să fie limitate de necesitățile colective ale Statului. Iar când Statul este într'o situațiune primejdioasă, atunci guvernării pot recurge la măsura violentă a suprimării libertăților, *luând însă toate garanțiile legale.* Este însă așa de îngrozitoare această măsură încât guvernării nu trebuie să recurgă la ea decât în cazurile extreme ale insurecțiunii interne sau ale războiului. Și încă...

Contele Cavour a zis: Cu starea de asediu poate să guverneze cel d'întâi venit ¹⁾. De aceea atârână de înțelepciunea cărmuitorilor ca să seziseze momentele potrivite pentru aplicarea ei. Căci în alt chip starea de asediu nu ar fi decât o tiranie deghizată în potrița căreia individul sufocat ar fi îndreptățit să reacționeze: *vim vi rapellere licet.*

Starea de asediu este starea în care se află un oraș asediat de o armată străină. Este *starea de asediu reală.* Dar în circumstanțe extraordinare starea de

¹⁾ L. 4 pr., D. De sl. hom. I. 5. *Libertas est naturalis facultas ejus quod cuique facere libet, nisi si quid vi aut jure prohibetur.*

²⁾ Orlando, *Principes de droit public et constitutionnel*, pag. 396.

¹⁾ Apud Maurice Block: *Dictionnaire général de la politique.* Vol. I, pag. 943.

asediu poate să fie declarată în orașe deschise și în teritorii. Este *starea de asediu fictivă*.

Starea de asediu reală se declară de către comandantul militar care a asediat cetatea. Starea de asediu fictivă, fiind suspendarea libertăților constituționale, are nevoie de o prealabilă lege parlamentară.

În Franța o dispoziție analoagă cu *starea de asediu* a fost pentru prima oară introdusă în legea din 10 fructidor an. V, care permitea corpului legislativ de a declara, pentru cauze indicate, starea de asediu în cetăți descoperite. O lege din 19 fructidor același an dădea Directoratului executiv puterea de a pune o comună în „stare de asediu”. Dar se cerea pentru a pune în această stare orașul sau comuna ca ele să fie atacate fie de către dușmani, fie de către rebeli.

Dispozițiuni speciale pentru cazuri extraordinare au fost introduse în Franța încă în Constituția din 1791 (titlu IV, art. 11) care rezumază o lege din 27 Iulie din acelaș an în sensul următor: „Dacă un departament este agitat de tulburări, regele va da sub responsabilitatea miniștrilor săi ordinele necesare pentru executarea legilor și restabilirea ordinii, dar cu obligația de a informa Parlamentul, dacă este întrunit, sau de a-l convoca numai decât”.

Napoleon a mers mai departe. În 1807, a emis două decrete prin care puneă în stare de asediu Brest și Arras, de și nu erau nici atacate, nici amenințate de vrăjmași. Și în 24 Decembrie 1811 Napoleon stabilește că starea de asediu poate fi declarată printr'un simplu decret imperial și tribunalele militare pot fi substituite celor ordinare.

Diferite ordonanțe s'au dat în urmă pentru a pune în stare de asediu orașe și departamente ale Franței. Actualmente Franța este sub imperiul legii organice din 9 August 1849 care prevede starea de asediu și determină urmările ei, lege care a fost precizată în Franța prin legea din 3 Aprilie 1878 în virtutea căreia starea de asediu *nu poate să fie declarată decât de Parlament și numai pentru un timp determinat*.

Cum legea din 49 prevedea într'unele articole dispozițiuni represive contra presei, șevantul jurisconsult d. Valette, cerea menținerea unui articol în baza căruia delictele de presă trebuiau deferite tot juraților, atunci când nu se dovedea complicitatea incul-

paților cu autorii crimelor sau delictelor deferite jurisdicțiunii militare.

Istoricul legii stărei de asediu, în forma sa juridică se oprește aci. Mai toate statele constituționale au variat legea franceză în dispozițiunile ei fundamentale.

În România există o lege a stării de asediu decretată de Cuza în 10 Decembrie 1864. În baza acestei legi starea de asediu nu se poate declara decât în caz de pericol eminent pentru ordinea și siguranța publică. Domnitorul are dreptul să declare starea de asediu în comunele, plășile sau districtele la care se aplică. Puterile autorității civile pentru menținerea ordinii și poliției trec în totul sau în parte în mâinile autorității militare. Legea spune categoric că autoritățile civile pot exersa acele îndatoriri de care nu au fost desărcinate. Tribunalele militare pot cerceta toate crimele și delictele în contra siguranței statului, în contra libertății, în contra ordinii publice, oricare ar fi calitatea autorilor principali și a complicilor. Mai are dreptul autoritatea militară: a face perchiziții oricând și ori unde va cere trebuința; a depărta pe certării în judecată (art. 7 Procedura criminală), pe indivizii care n'au domiciliu în locurile supuse stărei de asediu, a ordona depunerea armelor și a munițiilor, a proceda la căutarea și ridicarea lor, a opri publicațiile și întrunirile pe care le va crede de natură a întreține dezordine.

Cu toate astea, conf. art. 7, cetățenii de și în stare de asediu urmează a se bucura de acele drepturi care nu sunt suspendate în virtutea legii.

Din economia acestei legi observăm prin urmare că:

- 1) Se suspendă garanțiile procedurii criminale în materie de crime și de delict.
- 2) Se suspendă libertatea întrunirilor.
- 3) Se suspendă libertatea presei.
- 4) Se suspendă garanția jurului în materie de delict de presă.
- 5) Se suspendă libertatea individuală. Mai înainte însă de a examina până unde se întind limitele acestei stări excepționale, să vedem dacă la noi starea de asediu poate fi declarată.

Legea din 10 Decembrie 1864 este categoric anti-constituțională. D. C. C. Ștefănescu o găsește însă

constituțională ¹⁾. Profesorul de drept public al Universității din București, ilustrul nostru confrate din barou, d-l C. G. Dissescu, o găește anti-constituțională și în flagrantă contradicție cu anumite paragrafe din Așezământul nostru fundamental. Noi însă socotim această lege ca inexistentă în virtutea art. 129 din Constituție care abrogă toate legile, decretul, regulamentele și actele contrarii cu cele așezate în ea.

Prin urmare, din acest punct de vedere noi nu avem o lege a stării de asediu. Și nu avem o normă juridică aplicabilă în cazul când necesitatea ar cere suspendarea libertăților de care s'ar putea abuză în detrimentul Statului. După d-l Dissescu, care taie cu subtilitatea unei inteligențe scântetoare toate raționamentele juridice, nu ie însă nevoie de nici o lege. Zice d-sa: „De și recunoaștem că starea de asediu se impune în împrejurări grele, ea nu trebuie să fie prevăzută mai dinainte nici în Constituțiune, nici în legi; trebuie să lășăm la responsabilitatea și patriotismul oamenilor de stat, ca atunci când pericolul ie mare să o proclame, fie în timp de pace, fie în timp de război. Alături mai rău pentru cei care vor fi îndrăznit să o proclame fără să fi fost necesitate de dânsa ²⁾”.

Este exact. Dar ca să se poată declara starea de asediu este nevoie de o lege care să fixeze această stare, limitele ei și atribuțiunile organelor chemate să exercite suveranitatea în jurisdicțiunea ei excepțională. România însă nu are actualmente o lege pozitivă și valabilă. Din acest punct de vedere starea de asediu declarată de rege sau de guvern ar fi o stare de opresiune de ilegalitate.

Dar să admitem că Parlamentul ar vota o lege confirmând legea stării de asediu din 1864, că i-ar da forma legalității. Ar fi această lege constituțională?

Mai întâiu, după cum am arătat deja, trebuie să distingem două stări de asediu:

1) *O stare de asediu reală*, care este situațiunea unui loc de război, unui post militar sau unui oraș asediat.

2) *O stare de asediu fictivă*, la care se recurge în împrejurări excepționale.

Starea de asediu reală transmite puterile autorității civile în mâinile autorității militare. Dar cari puteri? Numai acelea care sunt necesare *pentru menținerea ordinii și ale poliției*. Chestiunea care se ridică este,

dacă chiar în timpul stării de asediu reale, toți cetățenii sunt dezbrăcați de garanțiile constituționale sau numai acei care sunt militari sau asimilați cu militarii? Doctrina și jurisprudența sunt împărțite.

Regulele stării de asediu sunt în dezacord cu regulile de drept constituțional care prevăd că: Juriul este statornicit în toate materiile criminale și pentru delictul politic și de presă (art. 105); că, nimeni nu poate fi sustras în contra voinții sale dela judecătoria săi firești (art. 14); că nici o jurisdicțiune nu se poate înființa decât numai în puterea unei anumite legi, că nici comisii și tribunale extraordinare nu se pot crea sub nici un fel de numire și sub nici un fel de cuvânt (art. 104).

Ori, în timpul stării de asediu Tribunalele militare ar funcționa ca tribunale extraordinare. D. Dissescu ¹⁾ găsește că judecătoria militară constituie o jurisdicțiune specială și ca atare este intolerabilă. Ne unim cu această părere.

Sunt însă și păreri deosebite.

„Când un oraș este în stare de asediu, spune Inalta curte militară din Belgia ²⁾, adică când realmente este asediat și investit, locuitorii civili ai orașului, care ar comite delictul atentătoare la siguranța armatei, trebuie a fi traduși înaintea Consiliului de război. Dacă orașul este pur și simplu declarat în stare de asediu, jurisdicțiunea militară nu ar putea fi extinsă la locuitorii străini de armată ³⁾”.

De această părere sunt mai toți juriconsulții belgieni. Ei se bazează pe teoria necesității, care după cum spune Giron ³⁾ face legi numai când orașul este asediat și investit ⁴⁾.

Criminologul Haus ⁴⁾ susține că, „în timp de război forța obligatorie a legilor militare se întinde mai departe decât în timp de pace. Într'adevăr, codul militar obligă pe aceia care sunt întrebuițați în armată ⁵⁾. Și mai departe: „într'o armată sau într'un campament contra vrăjmașului, sau într'un loc asediat sau investit, toate persoanele care se află sunt supuse dispozițiunilor codului penal militar, dar numai în privința delictelor și în cazurile speciale determinate de acest cod ⁶⁾”.

¹⁾ C. G. Dissescu: op. cit.

²⁾ *Pand. belges*. V. Conseil de guerre, No. 56.

³⁾ Giron: *Droit public*, No. 441. *Droit administratif*, No. 299 și 300.

⁴⁾ Haus: *Droit penal*, t. I No. 157 559.

¹⁾ *Dreptul*, 10 Noembrie, 1878.

²⁾ C. G. Dissescu: *Drept constituțional*. vol. I pag. 359.

Noi credem însă că această teorie este ilegală și arbitrară în regimul juridic al unui Stat de drept (*Rechtstaat*). Casația franceză prin hotărârile sale din 29 și 30 Iunie 1832 a decis că starea de asediu nu poate să aibă în nici un caz efectul de a atribui consiliilor de războiu o jurisdicțiune asupra indivizilor care nu sunt nici militari, nici asimilați cu militarii. Casația a casat decizii de condamnare pronunțate de către consiliile de războiu.

Duguit ¹⁾ care abia atinge cestiunea, constată totuși că dacă „autoritatea militară ar face un act pe care legea nu-i dă dreptul să-l facă ar fi exces sau abuz de putere cu toate consecințele lui, mai ales recurs pentru exces de putere și de asemenea răspunderea funcționarului, după dreptul comun”.

Prin urmare, chiar în starea de asediu reală, consiliile de războiu nu pot cu nici un preț, fără a viola în mod flagrant și opresiv regulile constituționale, să judece pe cetățenii care nu sunt nici militari, nici asimilați cu militarii.

Cu atât mai mult tribunalele militare n'ar putea să se seziseze de crimele și delictele comise chiar contra siguranței Statului, chiar contra Constituției, chiar contra ordinii publice de către cetățenii cari nu sunt militari, nici asimilați cu militarii, atunci când o localitate este în stare de asediu fictivă. După Giron, după Beltjens ²⁾, după unanimitatea doctrinei și a jurisprudenței, în starea de asediu fictivă autoritatea militară nu poate exercita altceva decât *poliția administrativă*. Thonissen ³⁾ arată categoric că în această din urmă stare „nici comandantul militar, nici regele, nu poate să distragă pe cetățeni dela judecătorii lor firești”. Să presupunem că se declară starea de asediu în București. Autoritatea militară n'ar avea alt exercițiu decât al poliției administrative. În nici un caz Consiliile de războiu n'ar putea să judece pe cetățeni, căci n'ar mai fi separație de puteri în Stat. Ar fi imixtiunea nesuferită a puterilor executive în atribuțiunile puterii judiciare, adică *dictatură*. Și atunci ne-am putea pune întrebarea, pe care și-o pune Duguit ⁴⁾, „când cu toate garanțiile organizate de legislațiunea pozitivă a unei țări, legislatorul edictă legi contrarii dreptului, administratorul sau judecătorul fac acte contrarii legii, supușii

Statului pot să reziste prin forță la aplicarea legilor contrarii dreptului, la executarea actelor administrative sau judiciare contrarii legilor? Este cestiunea veche celebră și foarte complexă a *rezistenței la opresiune*”.

Ar fi dictatură. Ar fi timpurile lui Cromwel, timpurile de reacțiune și de răzbunare....

Rămâne deci Inalta Curte de casație, căreia îi se pot adresa recursuri împotriva sentințelor consiliilor de războiu, date chiar în timpurile stării de asediu reale, când orașul este investit de dușmani.

Rămâne răspunderea integrală a funcționarilor abuzivi, când s'ar îndrăzni să se nesocotească garanțiile constituționale în timpul stării de asediu fictive, când orașul nu este asediat.

Și rămâne în picioare cestiunea foarte gravă a inexistenței în legislatura noastră a unei legi a stării de asediu, pe lângă inconstituționalitatea dispozițiilor ei în cazul când s'ar considera existentă.

În orice caz, Adunarea revizionistă care este actualmente alcătuită ar putea să precizeze această extraordinar de gravă cestiune:

Iuliu Dragomirescu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 18 Iunie 1914

Președința d-lui I. Cerkez, consilier

Societatea petroliferă «Astra Română» cu Ministerul public

ACCIDENT DE MUNCĂ. — PROCES PENAL. — PARTE LEZATĂ. — ACTIUNE PENALĂ. — ART. 996, 999 ȘI 1000 C. CIV. — ART. 248 ȘI 249 C. PEN. — ART. 140, 141, 145 ȘI 148 L. MESERIILOR.

În urma dispozițiilor legii pentru organizarea meseriilor, care a introdus pricipii nouă în ce privește acțiunile în responsabilitate pentru accidente de muncă, victima sau reprezentanții săi nu pot exercita o acțiune civilă în daune, în caz când accidentul este datorit culpei patronului sau prepușilor săi, iar nu unui terțiu, decât așa cum legea specială prevede și regulamentează asemenea acțiuni, iar nu după regulile dreptului comun. Și aceste dispozițiuni au a fi observate chiar dacă se probează că culpa pa-

¹⁾ Leon Duguit : *Manuel de droit constitutionnel*. Pg. 553.

²⁾ Beltjens : *La constitution belge révisée*.

³⁾ Thonissen : *La constitution belge* pg. 281.

⁴⁾ Op. cit. pg. 673.

tronului sau a prepușilor săi ar constitui un delict de omor prin imprudență.

No. 1787. — Casată, după recursul făcut de societatea petroliferă «Astra-Română», decizia Curței de apel din București, secțiunea III, No. 25 din 1914.

S'au ascultat: d-l avocat N. G. Saita, pentru recurent, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat P. Vasilescu, pentru intimat, în combateri; d-l procuror M. Vidrașcu, în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Greșita interpretare și violare a art. 140, 141, 145 și 148 din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești, exces de putere. Curtea, adoptând în totul motivele din sentința tribunalului, decide că, deși prin art. 148 din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești se declară inaplicabile dispozițiile art. 998, 999, 1000, 1001, 1002 și 1003, în cazurile de accidente de muncă, acest principiu trebuie înlăturat, în cazul când acțiunea publică este deschisă conform art. 248 și 249 c. pen. Curtea face cu modul acesta distincțiuni, care nu există în lege, adaogă la lege, o violează și stabilind în deciziunea sa că acțiunea în responsabilitate mai poate astăzi exista în cazul când ar putea fi exercitată ca subsecventă a acțiunii publice, conform art. 248 și 249 c. pen., Curtea interpretează greșit dispozițiunile art. 140, 141, 146 și 148 din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești și întregul scop al acestei legi, ajunge la desființarea de fapt a legii asigurărilor muncitorești, pentru că, în fapt, conform principiilor art. 248 și 249 c. pen., orice accident de muncă din care rezultă moartea sau rănirea cuiva, constituie un delict penal și prin urmare legea asigurărilor muncitorești nu ar putea avea în practică nici un fel de aplicațiune“.

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Văzând art. 140 și următorii din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești;

Considerând că, prin această lege, care stabilește principii noi în acțiunile în responsabilitate pentru accidente de muncă, bazate pe ideia riscului profesional și a unui quantum determinat de despăgubire, se prevede anume că art. 998, 999, 1000, 1001, 1002 și 1003 din codul civil, nu sunt aplicabile cazurilor de accidente prevăzute în legea meseriilor:

Că, prin urmare, victima sau reprezentanții săi nu pot exercita o acțiune civilă în daune, în caz când accidentul este datorit culpei patronului sau prepușilor săi, iar nu unui terțiu, decât așa cum legea specială prevede și reglementează asemenea acțiuni, iar nu după regulile dreptului comun;

Considerând că o asemenea obligațiune are a fi observată chiar dacă se probează că culpa patronului sau a prepușilor săi ar constitui un delict de omor prin imprudență;

Că, în adevăr, când este vorba de un fapt neintenționat, cum este omorul prin imprudență, nu este nici o deosebire între dreptul civil și acel penal, de cât ca nume și calificare, fiindcă legea penală pedepsește un asemenea fapt cu titlul de delict, iar legea civilă cere repararea;

Considerând că numai atunci când faptul pe temeiul căruia se exercită o acțiune în daune, ar constitui o infracțiune la legea penală, săvârșită cu intențiune, adică o crimă sau un delict penal săvârșit cu voința de ale comite, în aceste cazuri numai, legea specială menționată mai sus n'a adus nici o derogatiune la regulile de responsabilitate prevăzute de dreptul comun; când însă este vorba de un fapt culpos, dar neintenționat, acțiunea civilă are a fi regulată după formele speciale ale legii muncitorești, fie că s'ar privi faptul ca o infracțiune la legea penală, fie numai din punctul de vedere al dreptului civil, ca un delict civil sau quasi-delict;

Considerând că, astfel fiind, Curtea de fond a interpretat în mod greșit și prin urmare a violat art. 140 și următorii din legea meseriilor, când, adoptând motivele din sentința primei instanțe, a decis că societatea «Astra-Română», poate să fie condamnată pe cale penală, conform dreptului comun ca civilmente răspunzătoare, pentru faptul prejudiciabil comis de prepușii săi, care constituia un delict de omor prin imprudență, găsind că reprezentanții victimelor accidentului aveau dreptul să se poarte părți civile în procesul corecțional intentat prepușilor societății și să-și valorifice pe această cale, conform dreptului comun, despăgubirile pretinse dela societate;

Că, de aceea, motivul invocat este întemeiat și deciziunea supusă recursului are a fi casată, fără a se mai cerceta cel d'aldoilea motiv de recurs.

Pentru aceste motive, casează.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DUROȘTOR

Audiența dela 24 Mai 1914

Președinta d-lui I. N. Periețeanu, judecător

Hagi Miosac Poladian cu Primăria orașului Silistra

ANEXIUNE — TERITORIU NOU. — LEGISLAȚIA ȚĂREI ANEXĂTOARE. — APLICATIE. — EPOCĂ.
 DOBROGEA NOUĂ. — LEGILE ROMÂNE. — EPOCA APLICATIUNII.
 DOBROGEA-NOUĂ. — SISTEMUL FISCAL BULGAR. — BUDGETE COMUNALE. — EXECUTARE.

1° Anexiunea având ca rezultat natural și logic încorporarea noului teritoriu și a locuitorilor săi la statul anexător și impunerea lor la legile acestuia, ca o consecință a principiului suveranității și a interesului legitim ce are statul anexător de a realiza în tot cuprinsul său unitatea de legislație, această schimbare nu se operează imediat, de oarece sunt numeroase excepțiuni care aduc o temporare principiului enunțat.

Astfel, obicinuit, tratatul de anexiune fixează epoca de când legile statului anexător devin aplicabile în noul teritoriu, iar altelei statul anexător fixează printr'un act al puterii publice această dată.

2° Deși legiuitorul organic al Dobrogei-noui, nu a precizat data decând legile române vor fi aplicabile în noul teritoriu, totuș din termenii întrebuințați de legiuitor și din principiul expus în art. 1 din codul civil, rezultă că această dată nu poate fi decât aceea a punerii în aplicare a legii de organizare, adică data de 1 Aprilie 1914.

Și dacă aceasta trebuie să fie data aplicabilității legislațiunei române în general, cu atât mai mult această dată trebuie să fie pentru legile cu caracter fiscal și în special pentru budget.

3° Alcătuirea fiscală bulgară rămasă în vigoare în Dobrogea-nouă până la 31 Decembrie 1913, cuprinde nu numai dările convenite Statului, dar și veniturile prevăzute în budgetele comunale, cu singura restricțiune a îndeplinirii formalităților cerute de legea comunală bulgară pentru ca un budget să devină executoriu.

Tribunalul,

Asupra apelului de față :

Având în vedere actele din dosar, susținerile orale ale părților și concluziunile scrise, depuse de dânsule ;

Având în vedere că din toate acestea rezultă următoarele : Primăria comunei Silistra, întocmind bugetul său de venituri și cheltueli pe exercițiul anului 1913, a prevăzut la capitolul veniturilor ordinare, conform art. 88 paragraful 5 și 6 din legea bulgară pentru organizarea comunelor urbane, taxa drept cântăritului și drept măsuratului mărfurilor cu banița socotită până la 0,02 bani de fiecare dublu decalitr. Bugetul astfel întocmit, votat de consiliul comunal și întărit de ministerul de interne bulgar, prin deciziunea No. 67 din 14 Mai 1914, a fost pus în executare în privința tuturor prevederilor cuprinse într'nsul, și taxa mai sus indicată, care era înființată mult anterior, s'a perceput și încasat dela comercianții comunei, fără nici o contestație, până în luna Noembrie 1913, când apelantul a refuzat să o mai achite, susținând atunci ca și acum prin apelul său, că taxa înființată printr'o lege bulgară nu-și mai are ființa față de situațiunea creată prin ocuparea teritoriului de către armatele române și, apoi, prin anexiunea acestui teritoriu la acela al Regatului Român, Primăria, față de acest refuz, pune pe apelant în urmărire pentru realizarea sumei de 2164 lei 28 bani, ce reprezintă cuantumul impozitului datorit de dânsul. Contra acestei urmăririi, contribuabilul face contestațiune la consiliul comunal, care, în ședința sa dela 30 Decembrie 1913, cercetând și această contestațiune o respinge prin decizia aflată la dosar, contra căreia s'a introdus apelul ce face obiectul discuțiunei de față.

Având în vedere că apelantul susține că taxa pentru care este urmărit, nu este prevăzută în nici o lege sau regulament român, că ea este creiată prin legea comunală bulgară, care a încetat de a mai fi aplicabilă în Silistra, cu începere dela 30 Iulie 1913, că, perceperea acestei taxe este apăsătoare pentru locuitorii noiei Dobroge, cari dela data de 30 Iulie 1913, sunt supuși și taxelor fondului comunal și este contrară principiului uniformității taxelor și impozitelor, pentru că nu există de cât în această parte a teritoriului român, și chiar anti-economică întru cât va

avea de rezultat îndepărtarea comercianților din Silistra; că, fiind o taxă de export, ea nu-și mai are rațiunea de a fi acum, când orașul Silistra nu mai este punct de frontieră și că bugetul în care figurează n'a fost aprobat și ractificat prin nici o dispoziție legislativă.

Având în vedere că acestea fiind împrejurările cari au motivat apelul de față, rezultă ca rezolvarea lui depinde de rezolvarea chestiunii de a se ști dacă și în ce măsură ocupațiunea teritoriului noii Dobroge de către armatele române și mai apoi anexiunea sa la Regatul României a putut să influențeze executarea bugetului pe exercițiul în curs la acea dată al comunei Silistra.

Considerând că, anexiunea unui teritoriu are ca rezultat natural și logic încorporarea noului teritoriu și a locuitorilor săi la Statul anexător și impunerea lor legilor acestuia, ca o consecință a principiului suveranității și a interesului legitim, ce are statul anexător de a realiza în tot cuprinsul său unitatea de legislație. Că, însă, această schimbare de legislație nu se poate opera imediat, numeroase excepțiuni aduc o temporare rigoarei principiului. Obșnuit tratatul de anexiune fixează o epocă de când legile statului anexător devin aplicabile în noul teritoriu; alte ori însăși statul anexator fixează, printr'un act al puterii legiuitoare această dată. Legiuitorul organic al Dobrogei-Noi, urmând această cale, dispune prin art. 64 că legile române vor fi aplicabile și în noul teritoriu cu modificările arătate în legea organică, Că, deși data aplicabilității legislațiunii române nu este precizată, totuși, din termenii întrebuițați de legiuitor și din principiul expus în art. 1 din codul civil, rezultă că această dată nu poate fi de cât aceia a punerii în aplicare a legii de organizare, adecă data de 1 Aprilie a. c., dovadă despre aceasta este că a fost nevoie de un text anume, art. 93, prin care s'a recunoscut valabil tot ceea ce s'a făcut în intervalul dela ocupațiune și până la punerea în aplicare a legii de organizare; text, care n'ar fi avut nici un rost în ipoteza când legile românești ar fi fost aplicabile chiar din momentul ocupațiunii. Ceva mai mult, legiuitorul noului teritoriu, temându-se că, dintr'o împrejurare sau alta, aplicarea legii organice ar putea întârzia, a dispus prin art. 160 din această lege că, în caz de întâzriere, actuala organizațiune va continua a funcționa în mod

valabil, până la intrarea în funcțiune a organelor instituite prin lege, ceea ce arată și mai bine că situațiuni de drept create de legile bulgare în cazurile în care ș-au găsit aplicațiunea, au continuat în mod legal până la 1 Aprilie a. c. și ar fi putut continua eventual și după această dată.

Considerând că, dacă aceasta trebuie să fie data aplicabilității legislațiunii române în general, cu atât mai mult această dată trebuie să fie pentru legile cu caracter fiscal și în special pentru buget. Mai mult ca ori care alta legiuirea fiscală, prin chiar obiectul asupra căruia poartă, este mai întâi legată de economia națională și individuală; natura impozitelor și perceperea lor înrăuresc direct și profund alcătuirea economică a contribuabilului și o schimbare a lor nu se poate face de azi pe mâne, fără a produce adânci perturbări în această alcătuire. Deci, dacă sistemul fiscal în vigoare în statul anexător trebuie întins prin faptul anexiunii și în teritoriul anexat, înlocuind sistemul fiscal existent acolo, nu e mai puțin exact că această transformare nu se poate opera de îndată, un interval de timp mai mult sau mai puțin lung este necesar ca alcătuirea fiscală locală să rămăe în vigoare, ceea ce s'a și făcut în noua Dobroge, unde până la 31 Decembrie 1913 impozitele, de și s'au strâns conform legii de urmărire române, însă pe baza și potrivit rolurilor bulgare, în conformitate și cu dispozițiunile art. 158 din legea organizării noi Dobroge, care dispune: „Toate contribuțiunile și taxele prevăzute în matricolile și rolurile de contravențiune bulgare, privitoare pe timpul dela 1 Ianuarie-31 Decembrie 1913, rămase neîncasate de Statul bulgar se vor urmări și încasa la tezaur prin aplicarea legii de urmărire.

Această soluțiune, se impune cu atât mai mult când este vorba de bugetul unei comune. În ade-văr, comuna se bucură de o autonomie, garantată de Constituție (art. 110), iar bugetul său, ca și bugetul Statului, este actul prin care sunt prevăzute și prealabil aprobate veniturile și cheltuelile fiecărui an financiar; este, după expresia unui economist, însăși balanța nevoilor și resurselor comunei. Dintre actele de autoritate ce sunt în căderea administrațiunii comunale, bugetul este cel mai indispensabil, pentru că fără el nici o percepere și nici o plată nu se poate face în mod legal; iar puțința modificării lui

în cursul exercițiului și după ce a devenit executor, prin înlăturarea unui impozit sau taxă prevăzută într'ânsul, pe motiv că taxa sau impozitul au fost create printr'o lege ce nu mai are ființă, ar avea de efect a paraliza viața comunală, violându-se și principiul autonomiei municipale mai sus enunțat; urmează dar că considerațiuni de ordin practic și în acelaș timp de strictă justiție impun menținerea bugetului veniturilor astfel cum a fost întocmit pentru tot timpul anului financiar ce mai rămâne a curge, cu singura restricțiune a îndeplinirii formalităților cerute de legea comunală bulgară pentru ca un buget să devină executor;

Că, deci, ceace rămâne de verificat cu privire la bugetul comunei Silistra pe exercițiul anului 1913, este a vedea dacă acest buget a fost votat de consiliul comunal și aprobat de ministerul de interne, singurele condițiuni cerute de legea bulgară pentru ca bugetul să fie executoriu; că, din actele dosarului rezultă că acest buget a fost votat de consiliul comunal din Silistra, ceace de altmitrelea nici nu se contestă, și apoi a fost întărit de ministerul de interne bulgar, prin decizia aflată în copie la dosar, așa încât a căpătat forța executorie și deci trebuie respectat în privința turor prevederilor cuprinse într'ânsul, până la expirarea exercițiului său;

Că, față de aceste considerațiuni, apelul de față trebuie socotit ca nefondat și respins ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l I. N. Periețeanu, judecător de ședință, respinge, etc.

Semnați: I. N. Periețeanu, Const. C. Zătreanu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CASAȚIUNEA FRANCEZĂ

Audiența dela 4 Noembrie 1913

RATIFICARE. — EXECUȚIE VOLUNTARĂ. — PUTEREA JUDECĂTORULUI. — CONTROLUL CURȚEI DE CASAȚIE. — ART. 1338 C. CIV. FR. (ART. 1190 C. CIV. ROM.).

Execuția voluntară a unui contract lovit de nulitate nu constituie o ratificare decât dacă această execuție voluntară s'a făcut cu cunoștința viciului de care contractul era lovit și cu intenția de a-l repara; și aparține Curței de casație de a controla, din punctul de vedere juridic, aprecierea judecătorilor fondului asupra faptelor și actelor prezintate ca îndeplinind condițiunile cerute pentru ratificarea unui act nul.

În special, judecătorii fondului nu pot să respingă o cerere în nulitatea unei vânzări ce se pretinde a fi lovită de nulitate, pe motivul că cumpărătorul a executat în mod voluntar contractul, fără a constată că această executare s'a făcut cu cunoștința din partea cumpărătorului a manoperilor dolosive care viciase consimțământul său.

(*Pand. pér.* 1914. 1. 259).

Observațiune. — Executarea, pentru a constitui o confirmare tacită, trebuie să fie voluntară, adică făcută în cunoștința de cauză și cu intenția de a repara viciul de care obligația este atinsă, ceace se înțelege în sensul că consimțământul acela care confirmă să fie lipsit de orice viciu (Aubry et Rau, IV, § 337, p. 269, Larombière, IV, art. 1338, No. 41). Aceasta este atât de evident, zice Laurent, încât legiuitorul nu avea nevoie s'o mai spue, pentru că orice manifestare a voinței, fie ea expresă, fie tacită, trebuie spre a-și produce efectele sale, să fie lipsită de orice viciu de consimțământ (Laurent, XVIII, 622).

Astfel s'a decis, cu drept cuvânt, că executarea din partea debitorului, smulsă prin doli sau fraudă, nu constituie o confirmare validă; că, executarea nu este voluntară și deci nu constituie o confirmare atunci când debitorul, constrâns de creditorul său, a executat obligația sa în scopul de a opri urmărirea acestuia din urmă, etc. (*Pand. fr. oblig.*, I, 6632 nrm. Laurent, loc. cit.).

Pe lângă cunoștința obligațiunei anulabile ce debitorul voește a confirma, el trebuie să mai cunoască încă și viciul de care această obligație este atinsă, și această cunoștință nu trebuie să fie numai probabilă, ci certă, pentru că legea nu se mulțumește cu o simplă conjetură (D. Alexandresco. t. VII, p. 59 și autorii citați în nota 61; cas. rom. Bult. 1885, p. 271 și 1888, p. 470; C. Buc., *Dreptul* din 1891, No. 43, și C. Craiova, *Dreptul* din 1887, No. 78).

Prin aplicarea acestui principiu, Curtea de casație din Franța a decis prin hotărârea al cărei rezumat l'am dat mai sus, că nu este de ajuns ca judecătorii fondului să constate executarea voluntară a contractului, ci trebuie să arate că această executare s'a făcut în cunoștința de viciile ce infectau contractul și cu intenția de a le repara, apreciere care, în această privință, e o chestiune de drept supusă controlului Curței de casație (Cas. fr. D. P. 57. 1. 425; Sirey. 58. 1. 209. Această decizie este aprobată de T. Huc, VIII, 274. Vezi însă Laurent, XVIII, 631, care o găsește prea riguroasă).

S. R.